

1- Ara hem de córrer . "Català per a tothom". Inspectors, títols...

2- Tres graus de català, a ^{per al mestre} ~~l'escola i als estudis habituals~~ :

a- aprendre la llengua

b- ensenyar -iaaprendre- en la llengua

c- catalanitzar l'ambient.

3- La literatura és el complement obligat de la llengua.

Quan l'hem d'ensenyar ? _

Com l'hem d'ensenyar ?

I...què és la literatura, com assignatura? Història? Anàlisi ?...

4- La ^{única} ~~única~~ introducció a la literatura és la lectura, indiscutiblement. Pensem a fer , als primers nivells de Bàsica

lectura : frases, frases ritmades,
cançons i poemes

(tal com fan els llibres actuals)

Això equival, en la majoria de casos, -positius tots ells - a
adquirir un gust per la lectura. Ja és aproximació a la literatura.

Destinat al mestre

I deixem-me dir ara: llengua? literatura? No hauria de ser el mateix? = Què vol dir llengua x una banda i literatura per l'altra? S'apria llengua llegint, i no pot enxampar-se llengua sense fer referència a l'ús q. els escriptors n'han fet, és a dir, la literatura com a fenomen cultural amb la llengua per base.

Mi a nivells elementals (^{en classes de llengua} no puc deixar de referir-me aparell d'autor, (Per exemple el wordambry i en el mateix Alcore, Holl).

Per aquesta raó propugno aproximació a la Hª literària ~~de l'EBB~~ desde l'EBB.

I pels textos ~~aproximem~~ arribarem a la identitat de l'autor, i a col·locar-lo en un context - escola, corrent - històric.

fidel a la tradició acadèmica

A la segona etapa de Bàsica [→] el comentari de text, l'anàlisi dels continguts del text s'imposa.

- a) anàlisi del text
- segons fórmula
 - segons opinió personal de l'alumne.
- b) distinció clara dels diversos vehicles d'un contingut literari:
- prosa (novel·la, conte, prosa descriptiva, tractat i assaig)
 - vers (poesia narrativa, lírica) *(frase d'autor)*
 - teatre, (vers o prosa).

Aquest comentari o anàlisi del text, a base de què el farem? L'ideal fóra llegir una obra sencera. Però val també l'antologia, sempre que sigui àgil i variada.

- c) gradació de la prosa narrativa (la que més agrada als nens)
- 1- novel·la de problemes humans
individuals o col·lectius
 - 2- heroica
(cfr. joglar i gesta)
- d) tècnica literària.
- 2 graus : - aproximació física de l'autor al tema (predomini del diàleg, de la narració, sintaxi trencada...)
- propòsit o punt de mira moral de l'autor

e) història de la literatura catalana.

(BUP ?)

=====

Això no pot fer-se sense dedicar-hi temps. Estudiar la pròpia llengua i la pròpia literatura vol dir estudiar-les en primer terme. Mentre la llengua i la literatura catalanes a l'area catalano-parlant, estiguin en situació de parentes pobres, no podrem fer filigranes : ni tan sols passarem d'ensenyar ortografia i esmenar una mica els barbarismes... Caldria dedicar almenys quatre hores a llengua i literatura, tot suprimint-ne algunes de castellà. I dic això amb tota intenció. Mentre la llengua castellana es mantingui, aquí i entre nosaltres, en aquesta situació preeminent, l'infant ha de desarrotllar un sentiment diglòssic.

Dedicar-hi temps. Jo preveig, encara, a part ~~en~~ l'anàlisi de text, -el qual convindria que fos discutit a classe, - fer parlar els alumnes -temps- fer-los aprendre fragments (temps), i fer-los-en copiar (sistema francès...temps)

Per a una aproximació a la literatura, a l'obra escrita, i tanmateix per a una aproximació crítica, cal que primer l'alumne hagi fet llenguatge a consciència. L'hagin ajudat a reflexionar sobre el llenguatge.

A 2a etapa, darrers nivells, podem, en una sessió,

agafar un conte, un fragment suficient d'una novel·la.

Fer buscar època, personatges, acció, mòbils de l'acció, i intenció de l'autor (expressa o tàcita).

(passiva del mestre?)

Quant al llenguatge l'alumne sol no pot fer-ho. Cal ajudar-lo plantejant :llenguatge popular, / vulgar, correcte, expressiu i ionista concentrat/suggerent (poètic), donant altres exemples d'aquest fer.

Després : pel llenguatge podem deduir la intenció de l'autor ? Si.

Models : Sagarra, les vinyes del Priorat (expressionista)

Guimerà, Terra Baixa, expressiu, Espriu, Primera Història, acumulatiu i alternant (culte, vulgar)

En el cas que hi hagi dialectalismes (Villalonga...) dir-ho.

Cal, encara un cop més, disposar de temps...

Aquest sistema no és pas el millor, en tot cas cal perfeccionar-lo en la pràctica . Però hi ha poca tradició -divulgada- en aquest camp.

Aquest sistema, encara, no ens ha de semblar massa elevat, car, a partir d'avui, els nens i nenes hauran fet català a tots els cursos ...i molts hauran estudiat en català. Això durant sis anys, sis anys decisius en la formació dels hàbits de lectura i adquisició de lèxic.

=====

Torno ara a la literatura. ("L'Infant i l'Obra Literària.")

Aquí el buit és més gran. Per començar, no tenim ni programacions definitives.

Era tan urgent de fer classes de llengua, que la literatura s'ha deixat fins avui a nivell d'adults i encara a una introducció i fragments antològics. Penseu els qui heu fet cursos de català a nivell mitjà que hom us demanava una idea del desenvolupament de la literatura catalana. Aquesta "idea" és la que haurien de tenir els nens i nenes de 8è. Raó ? : un tant per cent elevat deixaran estudis teòrics, aniran a casa o a F.P. Mai més no sentiran a parlar de literatura ni potser d'his-

tòria cultural catalana. Per tant, si ja n'han vist quelcom entre 7è i 8è, tot això hauran guanyat i en reveure-ho a qualsevol circumstància o moment de la vida, diran "si, d'això ja en sabia quelcom".

Desenganyem-nos : serà a nivell de BUP i COU que hom donarà literatura a fons - el 3r de BUP haurà de ser el superior de l'ICE, almenys.

Per tant, convé que a 7è i 8è tingui una idea de la Història de la literatura catalana i diré després per què i de quina manera.

Primera qüestió : cal ensenyar literatura com història?

(Hom pensa en els autors i obres, llista, llista...)

o cal fer-ho antològicament amb dades complementàries ? (Albert Vila, cfr.)

Podrà fer-se ? 1 l'alumne entrarà a 8è, -per posar un any crucial-havent llegit habitualment català, havent vist molts fragments i pot ser havent llegit ja obres senceres? Haurà fet Història de Catalunya perquè n'ha d'haver fet. No li farà cap mal saber el desenvolupament

lit. juvenil

de la lit. catalana al llarg del temps.

Fugirem, però, de les llistes. Ha de tenir/idea -i la programació entenc que hauria d'anar per aquí - que hi ha unes èpoques -globals- que són // època clàssica medieval (s.XIV i S, XV) època renaixent (segle XIX) i època actual (s.XX)

Sempre que puguem recórrerem a la lit.popular, la de transmissió inicialment oral, fent-li veure la diferència entre aquesta i la d'autor.

La valoració del llibre és important en una societat adonada a la imatge. Alguns centres d'interès marginals poden contribuir-hi (p.e. una breu història del llibre -manuscrit i imprès).

=====

Però tot està tan per fer -no pas per culpa nostra - que hem de córrer en moto mentre ens l'estan fabricant, la moto. La impartició de nocions diacròniques de literatura anirà acompanyada d'un reciclatge -i d'uns cursos normals per als qui estiguin encara fent la carrera -per als ensenyants.

*ara
com ara*

del mestre

Fa poc temps vaig publicar una reducció d'un possible pla d'estudis de llengua i literatura per a Magisteri, projecte absolutament individual, que m'havia estat demanat per Maria Rúbies. No poden fer-se programacions definitives, amb una Generalitat provisional, amb uns traspessos que no es veuen clars, i amb la història ^{que ens interessa} tot just començada. Però si que podem donar allò que en diríem algunes normes morals per a conscienciar l'ensenyant i els programadors.

(Teide) Si partim de la base que l'ensenyant és

- un transmissor de coneixements
- un divulgador d'hàbits
- un desvetllador de mecanismes de descoberta,

coincidirem a demanar-li que es prepari

- a conèixer
- a actuar, evidenciant la constància en les respostes a situacions concretes (l'exemple?)
- a potenciar intel·ligència i apetència de superació en el nen.

Detall : conèixer -- saber història de la literatura, haver-ne llegit i haver filtrat allò que hagi llegit a través de crítiques solvents, també llegides i païdes.
Capacitat lexical.

actuar : capacitat de discutir -segons fórmules- un text,
(també conducta és actuació...)

potenciar l'alumne : qüestió d'imaginació i energia transmissora

Ara bé, fins ara tot això no ha ^{pogut ésser} ~~estat~~ objecte de "gimnàstica", a les Escoles normals. Pràcticament ^{per als ja graduats ha estat} ~~només en alguns cursos d' nivell~~ ^{en la} majoria dels ^{cursos} d'estiu ^{on} s'ha fet literatura catalana. Les persones a punt d'impartir-la són escasses. Pensem que, a part els qui provenien de generacions antigues o els literats -fins a cert punt - només els llicenciats en filologia catalana estan en disposició de fer-ho. I de llicenciats en filologia catalana no n'hi han massa.

Convé que el mestre estudiï Literatura Catalana endemés de llengua per ^{dos} ~~tres~~ motius: a- per completar la seva formació de base catalana i inserir-se personalment en la història cultural del seu comunitat.

b- .../...

b- per tal de poder ensenyar literatura catalana i estar en disposició de fer-se, al marge dels programes oficials, una programació eficient ,ell/ o ella, personal.

~~em~~

Tot el que havem dit d'acostar l'infant a la literatura catalana no tindrà efecte si el mestre no té seguretat en la matèria.

===

Una darrera cosa voldria comentar en aquest punt : ~~espero~~ *urgix*
molt que la literatura ,com la llengua, catalanes, passin a primer terme de les nostres preocupacions lingüístiques. D'una forma o d'una altra hem d'acabar substituïnt la preponderància de la llengua i lit. dites espanyoles, per la preponderància de la catalana. Perquè, donada la desorientació dels pares -i de molts ensenyants un poc distrets- la situació diglòssica pot perpetuar-se i entorpir la veritable presa de ~~mann~~ posicions mentals que ens ~~convenen~~ : entendre, ~~malhomar~~ avaluar i copsar el món a través del nostre particular vehicle lingüístic.

no parlo perquè si: a la taula rodona sobre l'uni-
ment de català tinguda a la Caixa a primers d'octubre
Vaig dir que les dificultats d'implantació dels estu-
dis explicitats en el Decret provinrien tant de
d'inter- i extrapolacions burocràtiques com de ren-
tències a la bar, resistències dels mateixos ~~de qui~~
~~beneficia~~ ^{que} el decret beneficia. Alguns grane-
des que renuencen perquè el català és arignatura
(no s'adonen que és més q. una arignatura, com
alguns clubs rón + q. un club) i pare, que prevenen
una superior acumulació de matèria, i una
interferència amb els idioms dits "pràctics" (això seria
una complicació). i mestres - alguns, ni hi
ha, conferenciers - mandrosos a recitatges...

He dit suara entendre
arabar y el món amb un tractat
copsar d'ides velien
lads en l'efua mōjic.

i ^{no} ~~no~~ ~~no~~ ~~no~~ a aconseguir això plantejant
un conflicte - diria, de consciència col·lectiva -
grau.

Com ve'is, doncs, que ens apuntem a fer programacions
allura per a l'escola i per als estudis de Magisteri.

Aquí, primordial.

Tant és així que la lectura d'obres, com ja es va fent, ha de començar als estudis de Magisteri des del primer moment. I també la fixació dels conceptes de blocs literaris històrics : època clàssica medieval, Renaixença i segle XX. Més endavant, hom ~~estudiarà~~^{estudiarà} els períodes transicionals, àdhuc el període prolongat de l'anomenada decadència, que jo en dic empobriment, segles XVI i XVII i el fenomen curiosíssim del manteniment d'un esperit curiós i fidel tot el segle XVIII , època aparentment tan girada d'esquena a la nostra realitat.

El mestre, doncs, ha de conèixer ,i poder avaluar, la literatura catalana en el seu desplegament històric: només si tot això ho coneix bé pot extreure les línies directrius de la part a impartir a l'infant, i sabrà reduir a límits acceptables per l'alumne el devesall d'informació que ell, a nivell universitari, haurà rebut.

Jo insto que, utilitzant antologies o qualsevol dels manuals existents al mercat -se n'anuncien d'altres, ja clarament pensats per a l'edat de pas de EGB a BUP- comenceu a experimentar als vostres grups amb l'aproximació a la literatura catalana. Les vostres experiències us diren

més clarament que no la teoria que jo pugui exposar, què cal fer a cada moment i quin és el millor profit que l'infant pot treure si la matèria s'enfoca així o d'aquella altra manera. També aquí hem de procedir, en bona part, temptativament, ara una passa, ara una altra.

Per tant, com que els mestres en principi, voldran quedar-se a Catalunya, però no sabran on seran destinats dins el nostre territori, convindrà que coneguin la realitat (no dic la geografia, sinó la realitat) dels PP CC. Quan arribaran en una comarca, llavors estudiaran les característiques de la susdita comarca. De moment, un coneixement realista del país, tot ell.

1- el món físic 2 econòmic } humà

(actualitat i història -canals, moviments obrers ,...)

2- Connectant amb institucions oficials -Generalitat, Universitat, I.C.E.) o privades (entitats de crèdits, fundacions,..)

el ~~mestres~~^{poble} haurà d'organitzar actes complementaris de les classes, tant a benefici dels infants com dels adults (cursets, o taules rodones, o conferències).

L'edifici de les escoles hauria de convertir-se en una Casa de la Cultura.

Opció revolucionària ? Es que canviar de forma d'aprendre tot canviant els continguts de l'aprenentatge és una revolució.

Escola = lloc d'orgull de pertànyer a una terra.

Ara bé, això que la gent accepta, aparentment, ho manté, fins a saber exigir-ho ? Una cosa és dir "estid d)acrod,feu ho" i una altra és, en el cas que no es faci, demanar-ho.

Demanar-ho, però convençuts que és el millor ensenyament aquell que podem endegar-nos i manegar nosaltres mateixos.

El mestre format a les nostres noves escoles del Professorat, que estic convençut que, si passaven a la Generalitat se'n tornarien a dir Escoles Normals de Mestres, han de conèixer el país, i saber com conèixer-lo millor, a qui han de recórrer, quins llibres han de consultar, què cal veure i quan. Aleshores el mestre pot integrar-se a qualsevol punt del país, en la seguretat que encaixarà dins la particular societat d'aquell indret.

S'ha parlat molt de l'Escola i la Societat, i realment, com diu Alexandre Galí, els defectes de l'una són massa sovint reflex dels defectes de l'altra, que l'escola pot contribuir molt a millorar un sector de la societat -el dels pares del barri o del poble - és tan cert com que una societat sana i conscient exigirà i tindrà

sempre escoles dignes.

Ara bé, demanem escola catalana i tindrem escola catalana en la mesura que la nostra presa de consciència sigui operativa. Demanar una escola en català ,només, és un bon pas. Però ens hem de poder planificar ~~un~~ els estudis, fins al màxim possible. No ens agraden els plans d'estudis actuals, són millorables, i si bé el Ministeri ja els millora lentament, introduïm, nosaltres, millores orientades a una educació catalana dels nostres infants.

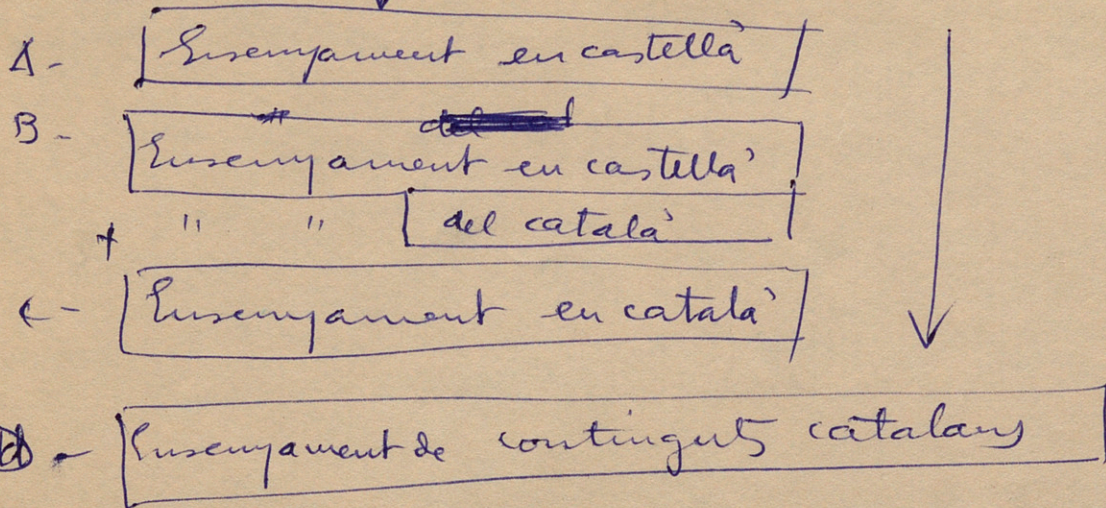
Exigim de les Juntes Locals d'Ensenyament, o de l'entitat similar, que siguin realment vetalladores de la puresa dels propòsits i de l'eficàcia de la tasca educadora.

Demanem a les nostres autoritats locals i comarcals -pensem que l'ordenació del territori pot donar importància real a la vegueria i a la comarca -demanem-los que prop de les autoritats superiors insisteixin en aquesta escola que demanem.

Presentem als representats a les Corts i al Senat, i al Parlament de Catalunya -quan tot això rutlli bé - peticions concretes i sensates, però incisives, que els obliguin a plantejar estratègies eficaces.

Pla tradicional

Pla renovat

1- català a l'escola → escoles en català
 signatures i idees → descomposició anti règim
 C.C.C. → divulgació popular

2 - 1976 - Diari avui : President Zarradella
 1977 } augment dans català (pleu el professorat?)
 lents traspassos de poders : resistències
 (culturals?)

3 - 1978-1979. Implantació estudis del català 2
en
(però: professorat?)

4 - futur: continguts catalans:

A - geografia

B - economia i societat

C - història ~~comunitat~~ i biografes

D - literatura i art

~~comarca als infants~~

(viatge)

Detall: A: la comarca als infants

B: com és la gent? Com viuen?
en què treballen? (vint)

C: fets concrets i homes cèlebres. (films)

D: lectura, diapositives
comentari text.

4 bis - Les escoles de Formació del Professorat?

- Enconcremament del sistema
- Castellanització dominant
- Possibilitat de diversos esols. opisials
privats
- Pas a la Generalitat

~~El meu pla d'estudis~~

Not això per parlar de literatura

El més que ve'ja n'hi haurà

El meu manual i el d'En Vila i d'En Vidal

1 - Quin enfocament hi donarem?

- HA literatura?
- Autopsia comentada?
- o mixte?

- m'inclino per l'autopsia com a punt partit
història social com a fons.
corrent literari com a fenomen
 de l'època.

L'aspecte Ha literatura, però, pot enfocarse.

- a) ~~com~~ per segles.
- b) per gèneres
- c) a base de grans figures.

amb això també hi podem jugar.
com q. no tenim un pla oficial, el mestre pot fer:

- 6^a - ~~literària~~ literària: expressivitat
descripció força, imaginació
i narració
- "L'idi. li d'En Zennue - Reyra"
- "Trampa rota i caigut - Vallverdú"
- "Poems" J. M. de Sagana
- "Canigó" de J. Verdagué
- "Sis Joans" de Carles Ribas

adquisició del concepte de literatura literària.

Cançons populars

7e EGB - ~~grans~~ ^{literaris} figures i llurs èpocs.

Guimerà : " Terra Baixa "
 " Poesis " - ~~grans~~ Abbot
 L'any Mil.

Maragall " Articles "
 " Poesis - mar
 muntanya.
 Romances del S. XIX

Ramon Folch i C " El meu germà gran "
 " El naufrag felis "

P. Bertrana " El meu amic Pellini "

M. Vayreda " La Pinyalada "

Víctor Català " Solitud "

J. Alcover " Poesis "

Idea de la Renaixença i del segle XX.

8e EGB - Història literatura

per segle.

Idea dels autors clàssics: Lull
Llibre bestis

metge "Lo Somni"

Muntaner "Crònica"

Martorell "Tirant"

Cançons populars

actitud davant el tresor de tradició

— explicació dels períodes de decadència.

— El teatre català.

— La premsa catalana

(7)
• Del mestre, què ha de saber?

(el programa apuntat)

• Quina formació, de moment, pot passar-hi?

(el meu programa per a Escoles EGB)

En molts aspectes, això ha durat fins al 1975, però mentrestant :

1960 escoles en català ,especialment als petits. Cavall Fort.

1966 càtedres de català a les universitats .

1970 Autònoma llicenciatures en català. (Lengua castellana ?)

BUP.

Durant tot aquest temps la campanya "Català a l'Escola". 50.000 firmes.
silenci a Madrid. Fins al nov.1975.

1966-67 cursos d'estiu per a mestres. Tombant decisiu.

mentrestant, diplomes llengua catalana : Del.Omnium,Diputació,Univ.

1971 -Llei d'Educació una mica més d'obertura a les escoles. Hom parla
de peculiaridades, sense precisar.

Amb tot, ja es planteja,dins el país l' Escola Catalana.

(Llegir DEC juny juliol 1977)

1976 -Diari AVui. Els nens no el llegeixen,perquè no el saben.Antinòmia.

Es venen moltsllibres orientadors com Què cal saber de Catalunya,
de F.Soldevila.

1977- s'implanta el català a moltes escoles, mig amb l'ajut dels ajunta-
ments, mig amb pressupostos trets de no se sap on; al cinturó industrial
de Barcelona , OMNIUM hi posa el pes.

No hi ha professionalització dels mestres, molts no cobren,resistèn-
cies...

fora horari escolar

GENERALITAT.- No té atribucions. Té un pressupost inicial que només li cobreix les despeses dels sous dels funcionaris,,i encara. No és una Generalitat definitiva: falta l'Estatut. On menys pot fer és en ~~l'ambit~~ l'àmbit cultural, perquè aqueí aquí encara no hi ha hagut traspàs de funcions.

Mentrestant, s'ha desfermat una campanya,-en dues tandes, perquè és campanya calculada en diferents atacs - anti-català a l'escola o antiescolacatalana: Es diu que volem imposar el català a l'escola, que no tenim en compte els nens de parla no catalana...etc. En fi, ja ho haureu vist al diari.

Aquesta campanya ha estat contestada convenientment per tots els interessats en deixar les coses clares : des de Jordi Pujol a Marta Mata, passant per Trias Fargas o Maria Rúbies. Es que és possible d'imposar el català a Catalunya ? Sembla que vulguin parlar només de persones i no de llocs, ⁿⁱ de tradició nacional, ⁿⁱ de realitat històrica. Hi ha una llengua del país, la catalana, i aquesta ha d'ésser la llengua de l'escola, majoritàriament: si algú ha de residir només poc temps a Catalunya i ho ha dit el President Tarradellas - no se'li pot obligar a treballar la llengua catalana: però si hi ha de viure, que l'aprengui.

I que hi siguin educats , que és la única manera d'integrar-se dins una societat i no sentir-s hi estranys. Quan jo he anat a Anglaterra ningú no ha fet cap esforç per parlar-me en català, ni en castellà: he estat jo qui, procurant de no desentornar, he parlat anglès. Perquè era a Anglaterra.

Si es diu que l'immigrat ha de tenir escola castellana no se li fa cap favor, se'l vol marginar, deixar-lo com un estrany.

També es diu que no pot fer-se gaire català perquè no hi ha mestres preparats: des de la iniciació dels cursos de català, cap al 1960, han estat milers els mestres que els han seguits i han recuperat l'hàbit de la discussió de l'elocució i de l'ensenyament en català. Endemés, el M.E.C. mateix reconeix que dins Barcelona i comarques el 60% de mestres són catalans, i això vol dir que fora de Barcelona -on no hi ha tanta massa immigratòria- el nombre serà més gran:

YUn exemple il.lustratiu : a Alemmahy els immigrants andalusos i gallecs van rebutjar l'escola espanyola que els proposaven, perquè volien que els seus fills s'integressin.

Ha quedat demostrat que només exigint continuadament i amb la força de la multitud s'aconsegueixen les coses que ens són degudes. Fem-ho, doncs.

Hi ha encara una altra tasca que pertofa a la societat, als pares en particular

Vigilar que aquesta educació d'arrel catalana es mantingui, i que a les escoles on duguin els fills es compleixi realment aquesta base de catalanitat de continguts i de formes.